

Nr 475.

Av fröken **Wetterström m. fl.**, *angående den kvinnliga arbetskraftens rationella utnyttjande inom det totala försvaret.*

Det har under de senaste åren vid upprepade tillfällen och i skilda sammanhang framhållits, huru stort behovet är av kvinnornas insats inom det totala försvaret och huru oundgängligen nödvändigt det är att skyndsamt fylla detta behov. Vi förutsätta, att det numera knappast kan råda delade meningar om denna frågas stora vikt och omfattning. Det är i nuvarande situation icke blott angeläget att skapa förståelse hos kvinnorna härför, utan också att skapa förutsättningar för att de i väsentligt större utsträckning än vad hittills skett frivilligt anmäla sig till försvarsuppgifter. Lika nödvändigt är det att skapa samordning mellan det civila, ekonomiska och militära försvaret, så att en riktig avvägning sker mellan dessa olika försvarsorganisationers anspråk på kvinnlig arbetskraft.

När det gäller civilt försvaret är varje medborgare mellan 16 och 65 år civilt försvarspliktig. Vad beträffar det ekonomiska försvaret förfogar detta ej över något tvångsmedel. Tjänstepliktslagen, för så vitt den kommer att tagas i bruk, kan i varje fall icke sättas i kraft förrän vid mobilisering eller förstärkt försvarsberedskap. Det militära försvaret måste ju helt bygga på frivilligheten, när det gäller rekrytering av kvinnliga befattningshavare.

Civilt försvarets behov utgör omkring 900 000 personer, varav ca 500 000 kunna beräknas utgöra kvinnor. Inom det ekonomiska försvaret torde ersättningsbehovet av arbetskraft uppgå till åtskilliga hundratusen personer. Bristen på manlig arbetskraft efter avgången av värnpliktig personal torde göra det nödvändigt, att kvinnlig arbetskraft i mycket stor utsträckning tages i anspråk för att fylla nämnda behov. Numera ställer även det militära försvaret icke obetydliga anspråk på kvinnlig rekrytering, ehuru behovet här är betydligt mindre än vad gäller de tidigare nämnda två försvarsorganisationerna.

Av det sagda torde framgå att frågan om den kvinnliga arbetskraftens rationella utnyttjande innefattar en rad mycket omfattande och svårbemästrade problem. Hur skall rekryteringen bedrivas, så att de tre olika områdena för det totala försvaret tillföras arbetskraft i förhållande till det inbördes behovet? Vilka åtgärder kunna vidtagas för att på ett rationellt sätt utnyttja kvinnornas utbildning och erfarenheter från det civila livet? På vad sätt kunna kvinnorna dirigeras till rätt plats inom det ena eller andra området? Hur skall utbildningen exempelvis av reservarbetskraft för det ekonomiska försvaret ordnas? Vilka ekonomiska villkor kunna tillförsäkras kvinnorna under utbildning och tjänstgöring? Vilka åtgärder kunna myndigheterna vidtaga för att göra det möjligt för mödrar med minderåriga barn att delta i utbildning och fullgöra tjänstgöring?

Dessa frågor avse endast att fästa uppmärksamheten på några av de problem,

som här möta. Därtill kommer en mängd detaljer, som icke berörts, vilka var för sig hänföra sig till de olika områdena inom det totala försvaret. Att gå in på dem skulle här föra alltför långt.

Åberopande vad ovan anförts hemställa undertecknade,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om omedelbar utredning och förslag i de ämnen, som i det föregående berörts.

Stockholm den 26 januari 1952.

Karin Wetterström.

Jarl Hjalmarson.

Folke Kyling.

Gerda Höjer.

Carl Lindberg.

Elsa Ewerlöf.

Ruth Ager.

Verner Hedlund.

Ragnhild Sandström.

*Anders Pettersson,
Dahl.*

Ruth Hellström.

Yngve Häckner.
